

R

REVEIL-SERIE

ER IS HULP BESTELD
BIJ EEN HELD

SICCO TJADEN

No. 546

JULI-AUGUSTUS 2018

SICCO TJADEN

Sicco Tjaden werd geboren te Westerlee op 12 december 1693. Hij was de zoon van de predikant Henricus Tjaden en Anna Margaretha Tjassens. In 1708 ging hij theologie studeren in Groningen en vanaf 1711 in Leiden. Daar verdedigde hij in 1712 onder Joh. à Marck de disputatie 'De benedictione Israelitica Jehudae'. Hij werd predikant in Nieuwe Pekela (1720). Dit bleef zijn enige gemeente, want hij overleed op jonge leeftijd op 28 maart 1728. Tjaden bleef ongehuwd.

Toen hij proponent was trok hij door heel het land om gezelschappen te bezoeken. Het gezelschapsleven heeft hem diepgaand beïnvloed. Hij ondervond daar een sterke onderlinge band en leefde zich aan de vroomheid van de deelnemers. Was hij vroeger een bestrijder van de gereformeerde piëtistische opvattingen (fijmelarij!), na zijn bekering in 1716 werd hij er in toenemende mate toe aangetrokken. Daarnaast begon hij in het Latijn zijn eigen bevindingen op te schrijven, te ontleden en te overdenken. Het diende om hem met verwondering te doen

zien op zijn eigen onzekerheid én op de wonderen die God aan hem betoonde. Opvallend is zijn grote liefde voor de natuur. Hij wandelde graag eenzaam door de bossen, vol verwondering over Gods schepping. Uit de aantekeningen blijkt ook een voorliefde voor de gedichten van Jodocus van Lodenstein.

Door zijn deelname aan de gezelschappen besloot Tjaden ook zijn manier van preken te veranderen. Voortaan schreef hij zijn preken niet meer volledig uit om deze vervolgens uit het hoofd te leren, maar ging hij onder vertrouwen op Gods hulp de bestudeerde stof improviserend uitspreken. Op zijn sterfbed zei hij dat de beste manier van preken bestaat uit een korte verklaring en een lange toepassing.

De indruk die Tjaden op anderen maakte was die van een overgevoelige, onzekere jonge man met weinig zelfvertrouwen. Zijn biograaf J. Hofstede schreef daarover: ‘Zijn capaciteiten waren aan allen genoegzaam bekend, behalve aan hemzelf.’

In de gemeente Nieuwe Pekela oefende Tjaden streng de kerkelijke tucht uit over de levenswandel van de lidmaten. In een brief beschreef

hij hen als mensen, boven anderen ‘wild, woest en ongetemd’. Elke dag hield hij een vrij toegankelijke catechisatie over de geloofsleer. Hij overleed in Groningen waar hij de begrafenis van zijn zuster bijwoonde. De reeds genoemde Groningse predikant J. Holstede hield de lijkrede. Hij gaf ook een gedeelte uit van de persoonlijke aantekeningen van Tjaden. Dit geschrift werd zeer geliefd in de gezelschapskringen, in de 19e eeuw vooral bij afgescheidenen en ledeboerianen. De bekende Wilhelmus Schortinghuis citeert met regelmaat uit het geschrift in zijn ‘Het innige christendom’. Ook maakte hij een lijkdicht op Tjaden.

Bron: Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 4, blz. 428-429.

De hiernavolgende preek is herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands. Ze is afkomstig uit ‘Kerk-rede over Ps. XLII:12, Wat buigt gy u neder, o myne ziele, en wat zyt gy onrustig in my? Hoopt op God, want ik zal Hem nog loven; Hy is de menig-

vuldige verlossinge myns aangezichts, en mijn God', uitg. verzorgd door J. Hofstede bij Jurjen Spandaw, Groningen, 1727. Deze preek werd herdrukt in 1845. Ze is ook uitgegeven in de Bibliotheek 'Overjarig Koren', 14e jaargang no. 5, uitgave Romijn & Van der Hoff te Gorinchem, septem-ber 1936, met de titel 'Een neergebogen ziel'.

ER IS HULP BIJ EEN HELD

door

SICCO TJADEN

“Wat buigt gij u neer, o mijn ziel! En wat zijt gij onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige Verlossing van mijn aangezicht, en mijn God.”

Psalm 42:12

In de woorden van onze tekst spreekt een neergebogen ziel tot zichzelf. Daardoor komt ze tot rust, grijpt ze moed in de Heere en heft ze het hoofd op uit haar moeilijkheden. Als het nu waar is dat over niet zo belangrijke zaken ook niet veel gesproken wordt, dan moeten deze woorden juist wel erg belangrijk zijn, omdat ze in deze en de volgende psalm driemaal heel dicht bij elkaar aangetroffen worden.

We overdenken twee gedachten:

1. David bestraft zichzelf als hij zegt: *Wat buigt gij u neer, o mijn ziel! En wat zijt gij onrustig in mij?*
2. David bemoedigt zichzelf met de opbeurende woorden: *Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige Verlossing van mijn aangezicht, en mijn God.*

1.

Wat betreft het eerste punt, dat David zichzelf bestraft, zien we:

- a. Zijn aanspraak tot zichzelf: *O mijn ziel!*
- b. Zijn angstige toestand: *Zijn ziel boog zich neer en was onrustig in hem.*
- c. Zijn overlegging: *Wat buigt gij u neer! En wat zijt gij onrustig in mij?*

a. Dikwijls sprak David tot anderen, nu eens tot de Heere, dan weer tot zijn vijanden of tot de gelovigen. Hier spreekt hij nu over zichzelf en tot zichzelf, tot die onsterfelijke geest die in hem was, hier genoemd: mijn ziel!

Zulke aanspraken waren gewoon onder de heiligen, niet alleen in oude tijden waarvan nog de geschriften van Augustinus, Bernardus en anderen getuigen, tot beschaming van hedendaagse gelo-

vigen bij wie deze gewoonte uit de mode schijnt te zijn geraakt. Maar ook waren zulke alleenspraken gewoon in het Woord, in het bijzonder bij David. Als hij moed wilde grijpen was het: 'Mijn ziel, keer weer tot uw rust, want de Heere heeft aan u welgedaan' (Psalm 116). Had hij lijdzaamheid nodig dan was het: 'O mijn ziel, zwijg Gode; want van Hem is mijn verwachting' (Psalm 62). Voelde hij zich gedrongen om God te loven, dan was het: 'Loof de Heere mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heilige naam!' (Psalm 103). Zulke alleenspraken waren niet alleen gewoon, maar ook gepast en veilig. Immers dit *O, mijn ziel!*, dit spreken met zichzelf duidt iets goeds aan in een gelovige, ook in David. Het toont in het algemeen aan dat er een hogere en edeler geest in hen is, waardoor zij ernaar streven zichzelf te overwinnen. In het bijzonder laat het de kennis zien die hij had van zichzelf. Hij wist hoe het er met hem voor stond daarbinnen, heel anders dan bij een natuurlijke mens die nergens méér vreemdeling van is dan van wat er leeft in zijn hart. Hij is ook gesteld op hartenwerk. Als het een christen, als het David goed wilde gaan, dan moest het goed gaan met zijn ziel. Hij verlangt naar grondige genezing. Als een christen, als David, dit inderdaad kent, dan zullen zij hun uren

voor blijde uren rekenen. Zij die de plaag van hun hart grondig hebben leren kennen, kunnen er niet tevreden mee zijn, als dit of dat al uit de weg is. Ze moeten volkomen genezen zijn. ‘Welgelukzalig de mens wiens sterkte in U is, in wier hart de gebaande wegen zijn’ (Psalm 84).

b. Als alleenspraken ooit nodig en nuttig zijn, dan is dat wel in een uur van verdrukking, als ze zich in angstige omstandigheden bevinden. Zo was het hier immers met David. Als hij zijn ziel aanspreekt, hoe vindt hij haar dan? *Zij boog zich neer en was onrustig in hem*. Twee woorden gebruikt David hier om zijn zielsangst tot uitdrukking te brengen. Het eerste woord *Zij boog zich neer* drukt in dit buigen uit dat er kommer en smart in zijn ziel is, waaronder hij bezwijkt. ‘Bekommernis in het hart des mensen buigt het neer’ (Spreuken 12:25). In Psalm 35:14 zegt hij: ‘Ik ging gebukt in het zwart, als een die over zijn moeder treurt.’ Het andere woord, hier vertaald door *onrustig zijn*, zegt nog meer dan neergebogen zijn. Want het drukt een heftige gemoedsbeweging uit die niet gestild wil worden. Daarin weigert de ziel getroost te worden. Daarom wordt het op een andere plaats vertaald met woelen, getier en misbaar maken.

Het gaat zo toch weleens met de gelovigen, zoals het hier met David ging? Zoals alles hier met hen ten dele is, zo is het ook met hun blijdschap. Zij die een vlezen hart hebben gekregen, zijn daardoor dikwijls meer vatbaar voor droefheid. Dan slaan ze ook weleens door naar het andere uiterste. Hierbij komt nog dat ook dikwijls alles van alle kanten op hen afkomt, en alles hen tegen is.

Zo was het hier ook met David. Hij was terneer gebogen door zwarigheden van *buiten*. Hij moest immers het openbare dienen van de Heere missen en was daardoor beroofd van zoveel verkwikkingen die hij vroeger daaronder genoten had. Daar heeft een gelovige immers vreugde in. Die kan hij zo gemakkelijk niet missen. Dit deed hem zeggen: ‘Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God.’ Dit deed hem vragen: ‘Wanneer zal ik ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen?’ Dit deed hem klagen: ‘Ik gedenk daaraan en stort mijn ziel uit in mij, omdat ik placht heen te gaan onder de schare.’ De vijanden hadden zich op hem gestort, niet alleen een verzoekende satan, maar ook een vervolgende en bespottende wereld, die de gehele dag tot hem zei: ‘Waar is uw God?’ Woorden die temeer David door het hart sneden, omdat ze niet alleen hem raakten, maar ook de

Heere. In vers 11 van deze psalm noemt hij ze daarom een doodsteek in zijn beenderen.

En was het dat nog maar alleen geweest. Maar er waren ook zwarigheden van *binnen* die hem nog lager deden buigen. Hier was verberging van Gods aangezicht, van dat gezegende aangezicht waaronder hij het zo menigmaal goed had gehad en waarin nu nog zijn leven was. Dat was onverdraaglijk voor hem. Het deed hem klagen: ‘De afgrond roept tot de afgrond, bij het gedruis Uwer watergoten; al Uw baren en Uw golven zijn over mij heengegaan’ (vers 8). Dat deed hem besluiten: ‘Ik zal zeggen tot God: Mijn steenrots! Waarom vergeet Gij mij?’ (vers 10). En wat hem nog dieper neergedrukt zal hebben, was het gevoel van zijn eigen zonde en schuld, die de Heere reden hadden gegeven zo te handelen. Dat zal wel de smart in zijn smart geweest zijn, zoals we ook lezen in Psalm 51.

De zonde is een lastige metgezel, die de gelovigen onrustig maakt. Dit ontlokt hen klaagliederen, in het bijzonder als ze bemerken, dat de Heere nu weg is. En als ze zien dat de Heere niet zozeer weggegaan is, dan wel van hen als weggedreven is, dan is het: ‘Dacht ik aan God, zo maakte ik misbaar’ (Psalm 77).

Maar, zou iemand kunnen denken, moest David

om dit alles ook niet neergebogen en onrustig zijn? Was dit niet belangrijk genoeg? Waarom keurt hij dit dan af in zichzelf?

Om dit goed te kunnen begrijpen, dient men te weten dat er een heilzaam en evangelisch terneer buigen is, dat zich openbaart en ook te kennen is door wat haar vergezelt.

Dan wordt de zonde bitter, meer dan andere, uiterlijke moeilijkheden. God wordt dan gebillijkt: 'Opdat Gij rechtvaardig zijt in Uw spreken en rein zijt in Uw richten' (Psalm 51:6 en Job 39:37). Ook wordt de ziel in zichzelf arm en ontledigd. Ze kan het leven in eigen hand niet meer vinden. Christus wordt dan dierbaar. Kon ze Hem maar krijgen. Hoe graag, hoe gul, hoe welmenend wil ze Hem aannemen op Zijn eigen voorwaarden. De taal van haar hart is: 'Wat moet ik doen opdat Hij de mijne wordt?' Zo wordt de ziel werkzaam in het gebruiken van de middelen. Zij wordt gewillig, en besluit daarin op de Heere te wachten.

Maar dit is niet zo met al het terneer buigen. Er is ook een schadelijk en godonterend terneer buigen dat de rust van de ziel verstoort. Dit buigen gaat te ver en komt voort uit verkeerde beginselen. Het is een terneer buigen in ongeloof,

wantrouwen en moedeloosheid. Hier gaat David tegenin, omdat hij weet dat al het terneer buigen het rechte buigen niet is. Er is onderscheid tussen kleinhartigheid en nederigheid van hart. Het is daarom bijzonder opmerkelijk dat hij niet zegt: ‘Wat zijt gij neergebogen?’ Maar hij zegt heel direct: ‘Wat buigt gij u neer, o mijn ziel, en wat zijt gij onrustig in mij?’ Daarmee toont hij aan dat men het zichzelf ook wel aandoet. Dat men zelf, o wat een dwaasheid, meewerkt aan zijn eigen verdriet.

Dit gebeurt door het volk van de Heere niet alleen als men zonder reden bedroefd is, maar ook als men buitensporig terneer gebogen is. Als men van stoppels bergen maakt en als men kleine moeilijkheden aanziet voor een leeuw op de weg. Ook dan buigt men zich terneer als men de troost in een bepaalde maat of door een bepaalde weg wil verkrijgen en anders niet. En als men nog eens troost ontvangt, zoekt men een tekort in de dierbare vertroosting van de Heere. Dan mankeert dit er nog aan en dan weer dat. Dat is dezelfde kribbige neergebogenheid die Haman op menselijk vlak had, toen hij door Mordechai werd tegengewerkt en zijn andere voorrechten en gunsten aan het hof daarom klein ging achten.

Men doet het zichzelf aan wanneer men ongeschikt wordt om de weldaden, die er nog zijn, te erkennen. Men buigt zich veel te laag als men over twee of drie moeilijkheden zo blijft tobben, dat men honderden zegeningen vergeet. Iemand die knielt, kan de aarde en de hemel zien, maar niet als hij plat neergebogen is. De ziel moet niet teveel met zichzelf bezig zijn, maar ook naar boven kunnen zien, anders krijgt God geen lof en ontvangen zij geen troost.

Ook doet men het zichzelf aan als men blijft steken in zijn neergebogenheid, zonder verder te komen en zonder van de middelen gebruik te maken. Bijvoorbeeld door niet te bidden zoals Asaf in Psalm 77:5. Of door niet te horen of alleen met een opgejaagd en vooringenomen hart, dat de genezing verhindert. Het is kwaad zaaien in een storm, maar als er zulke stormen in de ziel zijn dan gaat het ook dikwijls niet best. Dat bleek volgens Exodus 6:8 in Israël. En het gebeurt ook, wanneer men wel werkt, maar alles van een verkeerde kant wil ontvangen. Als men verzekering en troost zoekt waar niets dan terneerwerpen te vinden is. Nu eens bij de wet, dan bij zichzelf. O, was men toch eens anders of beter gesteld! Is dit niet het zichzelf terneer buigen? Is men dan niet wreder voor zichzelf

dan de Heere eist? Zo koestert men immers de vijanden van zijn eigen rust, en wat nog het ergste is, de vijanden van Gods heerlijkheid.

Maar dan doet men het ook zichzelf aan, dat het hart, door zo diep te buigen, voor Christus gesloten wordt en bij Christus vandaan blijft.

Het is waar, wie naar de hemel wil gaan, moet neergebogen worden, maar niet lager dan aan de voeten van Christus. Niet lager, want lager hoeft het niet. Hier is aan Gods bedoeling voldaan.

Lager kan hij niet. Geloven is aan God de eer geven. Zo alleen zal het waar worden: ‘het schepsel niets en God het al.’ Lager mag hij niet, of zijn vernedering zal door een andere weg weer hoogmoed worden. Ook doet men het zichzelf aan als men rechte middelen gebruikt, maar ze niet als middelen ziet. Of als men zijn tijd niet wil afwachten.

c. Als het zo is, dat er vele verkeerdheden schuil kunnen gaan bij het terneer buigen, dat het te ver kan gaan, dat men zichzelf kan benadelen, is het dan geen wonder dat David hier de wacht over zijn hart houdt? Is het geen wonder dat hij tegen dit alles in gaat. Maar hoe doet hij dat?

Zijn eerste werk is vragen: ‘Wat buigt gij u neer, o mijn ziel en wat zijt ge onrustig in mij?’ Hoe

verwonderlijk, de ziel of liever die hogere Geest die in haar is, neemt hier als het ware de plaats in van God Die het recht heeft om haar dit te vragen. De plaats van een rechter die ernaar zoekt de vierschaar over zichzelf te spannen. Of de plaats van een vriend: zoals de ene vriend een vraag aan de andere vriend stelt, zo stelt nu de ziel een vraag aan zichzelf. Daarom houdt deze vraag drie dingen in. Allereerst strijdt ze tegen haar terneer buigen, tegen haar onrust dat ze zo onrustig is en daar kalm onder begon te worden. Verder is het een soort eis en overweegt ze het belang hiervan. Ten slotte is het een afkeuring en een bestraffing ervan.

Vervolgens begint de ziel deze vraag als onbetamelijk te beschouwen. Alsof ze tot zichzelf zegt: Past het u zo onmatig neergebogen te zijn, zo te kleven aan het stof en voor uzelf toe te geven aan moedbenemende overleggingen? Past u dit, terwijl de Heere u zo menig blijk gaf van Zijn goedertierenheid? Terwijl de Heere nog leeft? Hij heeft nog altijd Zijn oude en eeuwige trouw en wil daardoor nog vaardiger zijn om u te helpen al uw vijanden tegen te staan.

De ziel begint deze vraag ook te beschouwen als vruchteloos, alsof ze zegt: Wat wint u ermee, mijn ziel? Wilt u er zo bovenop komen? Heeft dit

handelen u voordeel gebracht? Heeft het u nader tot de Heere gebracht?

Ten slotte begint ze deze vraag ook te beschouwen als schadelijk aan alle kanten.

Het is alsof de ziel zegt: Ik schaam me, dat ik het tot mijn belangrijkste werk zou maken om moedeloze en vruchteloze klachten te uiten.

Ben ik daarvoor op de wereld geplaatst? Mijn tijd gaat steeds maar door en daar is voor mij noodzakelijker en edeler werk te doen. Een werk, waarvan God de eer, uw naaste het nut en u de rust zou ontvangen. ‘Wat buigt ge u dan neer, o mijn ziel, en wat zijt ge onrustig in mij?’

Dit voor wat betreft het eerste punt. Als een christen zo ver komt, zal hij ook nog wel verder komen.

2.

Dan het tweede punt, dat David zichzelf bemoedigt. Eens vroeg Salomo: ‘Een verslagen geest, wie zal die opheffen?’ (Spreuken 18:14). Dat is inderdaad zwaar, maar toch niet onmogelijk. Vraag het maar aan David. Hij zal hierop antwoorden: God zal het doen. Daar geeft hij zelf blijk van wanneer hij, zojuist nog terneer gebogen, nu door deze weg bemoedigd wordt en uitroept: ‘Hoop op God, want ik zal Hem nog

loven; Hij is de menigvuldige Verlossing van mijn aangezicht en mijn God'.

Die woorden overdenken we achtereenvolgens.

Eerst de opdracht die hij aan zichzelf geeft:

Hoop op God. Daarna dat deze hoop rust op drie beweegredenen, te weten:

- a. Op de blijde uitkomst die hij tegemoetzag:
Want ik zal Hem nog loven.
- b. Op zijn ondervinding: *Hij is de menigvuldige Verlossing van mijn aangezicht.*
- c. Op de liefdevolle band die hij met God had:
En mijn God.

De opdracht waarmee hij zichzelf belast, is: *Hoop op God.*

Hopen staat in de psalmen van David soms voor het geloof zelf. Soms staat het, en dat meer op grond van haar werking, voor de verwachting die uit het geloof voortkomt. Daardoor ziet de ziel in de vereniging met Christus met geduld uit naar de beloofde goederen van het genadeverbond.

Daaruit volgt enerzijds dat dit een zaak is die, wat haar wezen aangaat, in alle gelovigen gevonden wordt, maar anderzijds niet in dezelfde mate.

In sommigen is het een volle verzekerdheid van de hoop (Hebreeën 6:11). In anderen is het een redelijke hoop op grond van het Woord

(Romeinen 15:4). Anderen komen niet zover, zij zijn wachtenden aan Zijn deurposten (Micha 7:7). Weer anderen, die in duisternis verkeren, zeggen in hun haasten: Ik ben afgesneden (Psalm 31:23), maar evenwel zouden ze hun deel aan Christus niet gaarne verkopen (Zacharia 9:12 en Klaagliederen 3:21).

Ofschoon nu het geloof ziet op de belofte van het Woord en hoopt op de zaken in het Woord beloofd, en steunt op de waarheid van Hem Die dit alles belooft, neemt de hoop vooral de goedheid van de belofte in aanmerking. Toch kan men geloof en hoop hier door elkaar gebruiken, zoals ook in andere psalmen meermalen geschiedt, o.a. in Psalm 25 en 33.

Hoop moet een voorwerp hebben. Dat had hier David: *Hoop op God*. Het ging hem erom God te ontvangen, God als zijn goed, om Hem als God in zijn ziel te ervaren, om zo God te kennen. Zijn ziel kan niet met minder dan God tevreden zijn (Klaagliederen 3:24). Hij steunt op God als zijn grond. Al wat in God is, is toch het fundament en het voedsel voor zijn hoop. Als hij in een verwarde toestand was, deed de hoop hem zien op Gods wijsheid. Er was dan nog raad bij Hem Die wonderlijk is van raad en machtig van daden.

Werd hij geslingerd door moedeloosheid, dan liet de hoop hem Gods getrouwheid zien, Zijn eed en belofte (Hebreeën 6:17-18). Werd het gevaar groter en de uitkomst onwaarschijnlijk, dan bleef de hoop nog op God zien als op een God Die de doden levend maakt en de dingen die niet zijn, roept alsof ze waren; zo deed Abraham op hoop tegen hoop (Romeinen 4:17). Vond hij zich ledig en van alles verlaten, de hoop deed hem moed grijpen in het zien op een algenoegzame God (Filippenzen 4:19). En ten laatste, was zijn zonde de last die hem drukte, dan zag de hoop op God Die genadig is en de schuld vergeeft. De hoop deed hem zeggen: ‘Gewis, in de HEERE zijn gerechtigheden en sterkte (Jesaja 45:24).

Wat betekent dit dus? David legt zichzelf de last op om op God te hopen: *Hoop op God*. Dit wil niet zeggen, dat het zijn eigen werk was of dat hij zich inbeelde dat te kunnen doen, maar het toont het gepaste van deze plicht aan. Hij belast er zichzelf mee, omdat God het hem opdraagt en deze last houdt hij zichzelf voor om tot rust te komen. Het was een zware plicht, maar hij moest deze last wel op zich nemen, nu zijn vlees er zo tegen inging, omdat er zulke stormen in zijn ziel waren opgestoken. Veel redeneren en

zacht handelen zou niet genoeg zijn geweest om gehoor te krijgen. Maar het laat wel zien dat er een inwendig levensbeginsel in hem werkte, zelfs in het zich opleggen van die last. Hier wordt een geestelijke hoogachting zichtbaar voor een vastberaden staat. Het is een begeerte naar hoop. Hij worstelde ermee en wekte er zichzelf toe op. ‘Keert gij weer tot de sterkte, gij gebondenen, die daar hoopt! (Zacharia 9:12).

Als er zulke gedachten in de ziel zijn, is er iets voor haar te doen dat echter dikwijls nagelaten wordt. Het schijnt een werk in eigen kracht om zichzelf hoop en zekerheid te gebieden. Maar dat is het niet, omdat erbij gevoegd wordt: Hoop op *God*. Daarom werkt ze en onderschrijft daarmee het woord: ‘Zonder Mij kunt ge niets doen.’ Dit wordt genoemd een staan in het geloof, sterk zijn (Psalm 31:25). En ook: zich benaarstigen om de roeping en verkiezing vast te maken (2 Petrus 1:10). En ook: zich opwekken om God aan te grijpen (Jesaja 64:7). De ziel werkt alsof ze het alleen doet, en ze wacht alsof ze niets doet. Houd wat ge hebt!

Nu zien we naar de drie beweegredenen om te hopen.

Met recht wordt de hoop bij een anker of bij een

helm vergeleken (Hebreeën 6 en Éfeze 6). Met dit anker immers drijft hij veilig op die baren, waarvan hij in vers 8 gesproken heeft. Met deze helm steekt hij manmoedig het hoofd op en ontworstelt zich verder aan zijn zwaarigheden. Even tevoren was het nog: *Hoop op God*. Nu is het al: *Ik zal Hem nog loven*.

Dat is dus zijn eerste beweegreden om te hopen: de blijde uitkomst die hij tegemoetziet.

Hij is nog steeds bezig met hetzelfde voorwerp, zijn Verbondsgod in Wie hij zoveel zag. Zojuist kwam Die hem nog voor ogen als de God der hoop, hier noemt hij Hem het voorwerp van zijn lof: *Ik zal Hem nog loven*. Loven veronderstelt stof tot loven. Hij zou uitkomst krijgen en dan is het dus eigenlijk danken. En al was dat er niet, al had hij geen uitzicht op weldaden, dit zou de stof van zijn lof zijn: *Hem*. Aan Hem had hij genoeg. Ja, dat is waarlijk loven (Deuteronomium 10:21). Loven houdt in het kennen van de deugden van God Die te roemen en te prijzen is om Zijn zo waardevolle volmaaktheden. Ook een hartelijke erkenning met overtuiging en volle toestemming dat de Heere zo is, zodat de ziel in haar binnenste daarover uitroept: ‘Heere, Wie is U gelijk’ (Psalm 35:10)? Verder een rustgevende tevredenheid en vrolijkheid van het hart daarover, waarmee de

ziel zich voor Gods aangezicht stelt en haar mond opent om te roemen (Psalm 92:2). Dan maakt de ziel aan anderen bekend al het lovenswaardige dat er in God is, terwijl het oog op de Heere gericht is. Zo is haar tong hier als de echo van het hart (Psalm 35:28) en wekt zij anderen op om met haar de Heere te loven. Zij ziet nu zoveel in God, dat alleen haar lofzangen voor Hem te gering zouden zijn. Daarom moet ze hulp verkrijgen van hen die met haar geformeerd zijn om de lof van de Heere te vertellen (Jesaja 43:21). Het is dan ‘Maak de HEERE met mij groot, en laat ons Zijn Naam samen verhogen’. Het loven houdt dus een wandel in die de Heere waardig is, waarin zij zich zo zoekt te gedragen, dat ze laat zien dat er een God in de hemel is, aan Wie ze de zeggenschap over haar ziel heeft opgedragen. ‘Hierin is Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt’ (Johannes 15:8).

Waarlijk, het is dus een betamelijke plicht, maar ook een grote plicht. Wie zou daartoe in staat zijn? *Ik* zal het doen, zegt David. *Ik*, die nu zo ellendig ben en het evenwel nog niet behoef op te geven. *Ik*, die daartoe ook verplicht ben. Nu zou men tot David kunnen zeggen, maar hoe zult u God loven? Het lijkt er met u nog niet

veel op. David echter blijft erbij en zegt: Ik zal Hem *nog* loven. Dit woord *nog* kan men, naar de diverse betekenissen die het Hebreeuwse woord heeft, op drie manieren opvatten.

Het kan zien op het tegenwoordige. Dan betekent het zoveel als: nu nog, nochtans, niettegenstaande. Een neergebogen ziel heeft ook nu nog reden om God te loven, zelfs in al haar verkeerdheid. Ziet zij op God, Die is het immers zeker waardig, ook al kan de ziel niet opmaken dat zij in Zijn ogen genade gevonden heeft. Al kan ze nergens bij, dit blijft evenwel waar, dat Hij God is en dat zij haar aanzien aan dat Wezen ontleent en Hem daarom nog kan loven. Dit was het geneesmiddel van Theodorus à Brakel voor een ziel in duisternis, en ook van Van Lodenstein in het volgende gedicht:

*Maar en is niet 's hemels oog,
of wij laag zijn, even hoog?
Zitten wij in treurig duister,
nog behoudt dat eeuwig Licht
al Zijn glans en al Zijn luister,
waardig al ons lof en dicht.*

Ziet zij op zichzelf, het kon nog erger met haar zijn. Het was Zijn goedertierenheid dat zij niet verteerd was. Er komt nog bij dat ze nog de vele zegeningen zou kunnen optellen, als ze maar

een levende indruk zou hebben van haar gehele onwaardigheid. Zegeningen die ze nu over het hoofd ziet. Als ze op anderen ziet, wat is zij dan omringd met velen die in een nog ergere toestand verkeren.

Het woord *nog* kan ook zien op het toekomstige. Dan heeft het de betekenis van nog verder, nog eens. Een christen in duisternis ziet toch nog betere tijden tegemoet, waarin hij wenst nog eens te leven tot eer van God. Zo was dat ook hier de wens en het voornemen van David. Het was ook zijn vertrouwen, omdat het de aard van het geloof is om de toekomstige zaken als nu tegenwoordig te zien. Men geniet ze dan in de belofte (Hebreeën 11:1).

Het woord *nog* kan ook betekenen: nog meer. Ook dit heeft een goede uitwerking en is een reden tot lof. Als hij er later op terug zou zien, zou het hem met verwondering voor de Heere brengen (Psalm 61:3-4). Met recht staat er in Psalm 32: 'Die op de Heere vertrouwt, die zal de goedertierenheid omringen' (vers 10). Alles is immers tot bemoediging van een christen, het Woord, de beloften, maar ook hun eigen ondervinding.

Daarom wordt, als tweede beweegreden

om te hopen, zijn eigen ondervinding eraan toegevoegd 'Hij is de menigvuldige Verlossing van mijn aangezicht.' Verlossing van mijn aangezicht, veronderstelt niet alleen voorafgaande benauwdheid, maar ook de gedragingen die hiermee overeenkomen, te weten begeren, uitzien en hulp verwachten. De Heere verlost daarvan door de ziel uitziende te maken, door bemoediging en verborgen ondersteuning en door werkelijke hulp en uitkomst. De Verlossing van zijn aangezicht drukt uit dat deze verlossing opbeurend en zeker is. Hij ziet deze als het ware voor ogen. Het woord verlossing was nog niet genoeg voor David. De zaak was te groot, het wonder van genade te ruim, te goddelijk dan dat één woord dit zou kunnen uitdrukken. Daarom zegt hij menigvuldige verlossing (in het Hebreeuws: verlossingen). Het toont aan dat deze verlossing genoegzaam en passend is. Hier was raad tegen al zijn kwaad. Als hij het al had opgegeven, dan gaf God het niet op; hoe wonderlijk is dat! Dan was de verlossing het meest dichtbij en daardoor werd ze des te groter. Als iemand dit heeft ondervonden, dan was het wel David. David werd verlost uit meer noden, op meerdere tijden en op meer dan een wijze. De verlossing was onderscheiden en veelvuldig.

En van waar zou deze hulp komen? Wie zou hem dit goede doen zien? Geen heuvels, geen mensengunst, maar de Heere, Hij is de menigvuldige Verlossing. Zo toont hij niet alleen aan, dat geen Saul of enig ander schepsel het hem kon geven. Ook zelfs vorige ondervindingen niet. Niets van alles wat hij nu gebruikt had, zoals inwonende genade of evangelische en ophelderende verklaringen van het genadeverbond, redeneringen of stille bestraffingen van zichzelf. Maar de Heere, Hij is de menigvuldige verlossing van mijn aangezicht. Hij Die wijs en machtig en goedertieren is. Dit is opmerkelijk. Tevoren had hij de *welddaad* genoemd (ik zal Hem nog loven voor de verlossing van mijn aangezicht), nu klimt hij op tot de Fontein, tot de Weldoener Zelf. *Hij* is de menigvuldige Verlossing van zijn aangezicht. Hij toont daarmee aan dat hij niet alleen God ziet als de oorzaak van al zijn verlossing, maar ook dat al wat in God is, verlossing is, zoals alles wat in de zon is, licht is. Alle verlossing, van welke kant en hoe ook gekregen, heeft hij van God ontvangen. Die is er de Bron van geweest, en daarom wil hij niet bij de beekjes blijven staan.

Alle volmaaktheden van God dienen als wapenen

ter verlossing van een gelovige. Niet alleen ziet hij die als zovele wapenen en onderpanden van zijn verlossing, maar ook, en dat zegt nog meer, hij ziet ze als zijn verlossing zelf. Het is alsof hij zegt: Dat is mijn verlossing dat er zulk een God is. Als ik Die maar heb, dan heb ik verlossing genoeg. Dat is geen wonder, want de ouden zeiden: 'Hij moet wel een gierigaard zijn die niet met God tevreden is.' Men kan eraan toevoegen: Het moet wel een lafaard zijn die het niet met God durft wagen. Ongelovigen zijn vreesachtigen (Openbaring 21:8). Lafaards durven het niet met God te wagen, gelovigen zijn daarentegen helden (Hebreeën 11:24-27). En in de hemel, wat vinden we daar anders voor gezelschap dan hen die hier de moed hadden om het met de Heere te wagen (Openbaring 12:11).

En dit zegt hij dan als hij dankt en zich verwondert wanneer hij terugziet. Maar ook als hij gelooft en vertrouwen heeft voor het toekomende. Daarmee geeft hij tegelijkertijd dit als reden op waarom hij moed moet grijpen en hopen, als hij terugziet op vorige bevindingen, zo nodig voor de ziel (Psalm 143). Daarom zal hij Hem nog loven. Hij was immers de menigvuldige Verlossing van zijn aangezicht. Wanneer zou men anders loven als men dat in vele en duidelijke

verlossingen niet zou doen? Wie zou men loven als men niet Hem zou loven Die de verlossing Zelf is?

Vandaar de derde beweegreden om te hopen, namelijk de liefdevolle betrekking die hij op God had: *En mijn God*, zegt David. Hij Die de Verlossing van mijn aangezicht zal zijn, is mijn God. Meent u het wel zeker, David? Hoe zullen twee tezamen wandelen, tenzij zij tevoren overeengekomen zijn? Ja, zal David zeggen, mijn grond is goed. Hij, Die de Verlossing van mijn aangezicht zal zijn, is mijn God.

God is hier alles. Zal David hopen, het moet op God zijn. Zal hij stof tot loven hebben, het moet God Zelf zijn: *Hij is de menigvuldige Verlossing*. Zal hij iets persoonlijks hebben en een grond, waarop hij zich na dit alles durft verlaten, het moet God zijn: *Mijn God*. Zo komt hierin tot uitdrukking dat hij het eigendom is van God.

God was de zijne door verbondssluiting. Hij wist goed hoe hij eraan gekomen was, wat er tussen de Heere en zijn ziel gebeurd was. Dat herinnerde hij zich nog wel, zelfs op zijn doodsbed (2 Samuël 23). Zijn gedrag en zijn leven stemden overeen met dat eigendom.

Zo is dit een woord van geloof en van liefde, van

gehoorzaamheid en onderwerping. Hij maakt gebruik van dat eigendom, tot geruststelling van zijn ziel. Het geloof leert hem hier zijn God tegenover alles te stellen. Daarom is het hier in het bijzonder een woord van vertrouwen en verzekering, van blijdschap en roem, van volle vergenoeging en rust. Geen wonder. Nu hij alles kwijt is, heeft hij dit ene nog dat alles is, en daar heeft hij genoeg aan. De Genoegzame is hem genoeg.

Zie, zover komt het hier met David in zijn neergebogen staat. Zover tot hij uitroept: *Mijn God!* Dit is zijn hoog vertrek waarin hij zich neerlegt. Dit is zijn binnenste voorhof, waar hij zijn anker uitwerpt. Zover kan het komen met een begenadigde, ofschoon neergebogen christen. Zover kan het komen, Davids God is immers nog Dezelfde. Het is immer hetzelfde verbond nog, dat ook nu nog in alles wel geordend is. Zover dient het te komen, anders zal de ziel weinig baat of tenminste weinig troost vinden bij haar alleenspraken. En als het zover komt, dan heeft de ziel wat voor boven anderen. Boven hen niet alleen die zonder God in de wereld zijn en zich met dit *Mijn God!* duizendvoudig vergissen, en toch zeggen dat hun grondslag goed is. Maar

ook boven hun medegelovigen, die zich hier zonder noodzaak kwellen en in dit opzicht hun vrijmoedigheid wegwerpen (Hebreeën 10). Salomo zegt: ‘De siddering voor de mens legt een strik, maar die op de HEERE vertrouwt, zal in een hoog vertrek gesteld worden’ (Spreuken 29:25).

Dat zo’n ziel bevoorrecht is, en dat deze vrijmoedigheid een grote vergelding des loons heeft (Hebreeën 10:35), blijkt ook uit het volgende.

Zij is bevoorrecht als het gaat over zelfkennis en droefheid over de zonden. Want dit *Mijn God!* neemt de droefheid niet weg, maar vermeerdert ze veeleer. De ziel is daardoor in de gelegenheid om in te zien dat ze tegen een nog inniger band gezondigd heeft (Zacharia 12:10). Tegelijkertijd matigt ze deze droefheid, zodat ze binnen de perken blijft en meer geestelijk en evangelisch wordt. Ook verkrijgt ze meer vrijmoedigheid en sterkte als het gaat over de geloofsoefening (Romeinen 4:20-21). Ze is ook bevoorrecht in het ontvangen van zegeningen, want een verzekerde ziel ziet daar meer waarde in. Zij kan althans de zegen zien in de zegeningen, namelijk Gods gunst, die een twijfelende over het hoofd ziet. Zij heeft er ook meer blijdschap over (Psalm

34:9), zij kan er meer voor danken. Ook als het gaat over de heiligmaking kan zij werkzaam zijn, meer evangelisch, veilig en vrolijk. Zij ziet meer pleitgronden opgesloten liggen in dit *Mijn God!*: mijn Heere Jezus, mijn Zon en mijn Schild! Daardoor kan zij meer aandrang uitoefenen op Jezus' gehoorzaamheid, Zijn recht en licht, Zijn macht en goedwilligheid. Ook kan zij daardoor dit alles meer gelovig, en daarom ook meer gelukkig gebruiken. Dit stelt haar in staat om niet alleen te komen, maar ook om te nemen (Openbaring 22:17). Vooral ook als het gaat over troost (Romeinen 8 en Psalm 27).

Toepassing

Gelukkige David, die het zover bracht. Gelukkig, niet zozeer omdat hij een koning was, maar omdat hij over zijn geest heerste. Niet zozeer omdat hij zoveel vijanden overwonnen had, want hij was voor zichzelf een gevaarlijker vijand dan Saul of Goliath. Maar omdat hij zijn hoop gezet had op God, en niet op zijn hoge staat, op gunst of op goud. Hij kon zeggen: *Mijn God!* Dit was zijn rijkdom in armoede, zijn huis en heiligdom in ballingschap, zijn verblijf en veiligheid onder vervolging.

Bent u ook zo gelukkig, mijn toehoorders? Kent

u deze schuilplaats, dit heiligdom? Voelde u zich ooit buiten deze schuilplaats ellendig? Was dat uw onrust? Welke last was het toch wel die u drukte? Was het uw zonde? Was het vervreemding van God? Dreef dat u ertoe om bij Hem een verberging, een verlossing te zoeken? Zag u geen andere uitweg of het moest Jezus zijn? Was uw aangezicht naar Hem gewend, om Hem, tot Hem? Was er dat aanzien en uitzien van begeerte? Dat begerig uitzien naar een Jezus Die Zich nog aanbiedt als Middelaar? Was er nood? Zag u zoveel gebrek in uzelf, dat het met niet minder verholpen kon worden dan met de Heere Jezus? Kreeg u verlangen naar die weg van vrije genade, om daardoor gereinigd en gered te worden? Werd uw hart gewillig om Jezus binnen te laten op Zijn eigen voorwaarden, zonder voorwaarden van uw zijde? Wist u wat het was om ‘amen’ te zeggen op die zalige aanbieding?

Was het: Heere Jezus, wilt U in menigvuldige verlossing verheerlijkt worden? Zie hier ben ik. Was er die bereidheid om het niet op te geven, totdat de Heere Zich openbaarde als uw God en uw Verlosser? Was het u er ooit wel eens om te doen Hem nog eens te loven? Zag u er dierbaarheid en betamelijkheid in? Zag u geen andere uitweg of Hij moest uw menigvuldige

verlossing worden? Dreef u dat naar Hem toe om bij en in Hem stof om te loven te ontvangen, licht en kracht? Kent u dat en hebt u dit? Ondervindt u dit? Wat zegt uw hart? Laten mijn vragen u eens tot vragen brengen. Keer daarmee eens tot uzelf in.

Toehoorders, we beleven nu een tijd dat men wel veel hoort, en ook nogal heel veel hier en daar leert; men spreekt er nogal eens over tot anderen, maar te weinig helaas tot zichzelf. Laat het bij u niet zo zijn. Sla uw eigen hart nu niet over. Maar terwijl wij u aanspreken, terwijl God u aanspreekt, sta eens stil en spreek over deze zaken met uzelf en tot uzelf: Mijn ziel, wat hebt u dan wel? Mijn ziel, waar waagt u het op? Hebt u dat wel, wat hier is voorgesteld?

U echter, die geheel geen licht hebt om naar binnen te zien? U die nergens meer vreemdeling van bent dan van uw eigen hart? Die niets op hebt met alleenspraken tussen de Heere en uw ziel, of het moesten zulke alleenspraken zijn als in Lukas 12: 'En ik zal tot mijn ziel zeggen: Ziel, gij hebt vele goederen die opgelegd zijn voor vele jaren, neem rust, eet, drink, wees vrolijk.' U die, welke uitwendige zwarigheden u soms verontrusten mogen, nergens minder weet van

hebt dan van die onrust over de zonde, het missen van God en de verberging van Zijn aangezicht. U die wel van hopen houdt, maar niet van die levende en zielsheilgende hoop, waardoor de ziel ruimte zoekt in het opnieuw loven van God. Dat is toch de hoop in haar hoop, de verlossing in haar verlossing. Maar dat kent u niet, dat zoekt u immers niet. U die wel zegt, en dat voor in uw mond hebt om God uw God en Jezus uw Jezus te noemen, maar nog ten enenmale vreemd bent aan dat zoeken van Hem, dat gelovig komen om God in Christus aan uw zijde te krijgen. Staat het er zo nog bij u voor? Dan deugt het niet. Waag het er niet op. Zegt u, ja maar ik hoop evenwel. Daar wordt het niet beter van. ‘U zegt niet: Het is buiten hoop; gij hebt het leven uwer hand gevonden, daarom wordt gij niet ziek’ (Jesaja 57:10).

Wat is dan toch wel uw hoop? De hoop van een christen is geen inbeelding, maar is werkelijkheid. Waarop hoopt u? Is het niet op uw deugdzaamheid, uw belijdenis en godsdienstigheid, uw goede gedachten van anderen of op uw nederigheid? Op God kunt u niet hopen. Hij is immers niet uw God. Hij is nog uw vijand, zolang u buiten Jezus blijft. Hoe bent u aan uw hoop gekomen? De hoop waarmee men geboren is, zonder meer, deugt niet.

Wij zijn immers van nature zonder grond van ware hoop (Efeze 2:12). Ja maar, zult u misschien denken, ik ben er zo gemakkelijk niet aangekomen. Ik ben ook al eens neergebogen geweest. Ze heeft me onrust gekost. Maar alle onrust is de rechte niet. Men kan ook wel met veel onrust naar de hel gaan. Daarom u die enige overtuigingen kent, vraag uzelf eens af: Wat en waarom en waartoe boog u zich wel neer, o mijn ziel? Kwam uw onrust wel voort uit een goede grond? Was het niet slechts, omdat het u naar de wereld tegenliep? Was het geen vrees voor smaad, of in het ergste geval, enige schrik voor hel en verdoemenis? Kwam ze wel voort uit goede gronden: onbetamelijke zonden, walgelijk en godonterend? En die benauwdheid van uw hart, de wortel van uw bitterheid, uw kleine en verborgen zonden, kwam dat alles wel voort uit zuivere beweegredenen? Walging van uzelf en dienovereenkomstig gedrag, zoals het zoeken van de Middelaar, dienen niet te rusten in of op uw onrust. U mag niet tevreden zijn totdat u God verkrijgt of weer verkrijgt. Hij moest het immers zijn?

Maar u die nog vreemd bent aan al deze zaken. U hebt geen aandeel aan dit woord. Als u het echter nu niet ziet, dan zult u het zien als de gordijnen

van de tijd zullen worden opengeschoven en als God uw hoop zal toetsen. Gelukkig ieder die als David is, maar u bent ongelukkig. Des te ongelukkiger, omdat u onder zulk een licht in duisternis blijft. Er komt een tijd, dat u Gods aangezicht nog eens zult zien (Openbaring 1), maar zal dat wel tot uw verlossing zijn? Het is het aangezicht van Hem, van die Heere Jezus Die Zich hier zo menigmaal heeft aangeboden. Die u hier omringd heeft met zoveel aanbiedingen van genade en van vrede. Het is het aangezicht van Hem Die u verworpen hebt. Hoe vreselijk en ondraaglijk zal dit aangezicht dan voor u zijn, waarin u zien zult de toorn van het Lam. Dan treft u niet alleen de vloek der Wet, maar het is de wraak van een tevergeefs aangeboden genadeverbond. Dan zal uw ziel zich neerbuigen. Nu kunt u nog geholpen worden, want de schuilplaats is nog open, nu nog. Maar er moet onrust komen, hier of in de hel, maar beter hier. U moet God tot uw God zoeken te krijgen. Menigvuldige verlossing moet er zijn, voor u die in alle opzichten ellendig bent. En dat moet Hij zijn, Jezus biedt Zich aan. Maar daartegenover u, die op goede gronden hoop kunt hebben. Allereerst u, overtuigde en ontwaakte zielen,

die nog aarzelen te komen. U wilt wel, maar u durft niet. Zie dan hier naar welke schuilplaats u moet, de schuilplaats die voor u open staat. Zegt u: Jezus is voor mij te heilig, want ik ben zo zondig en niet genoeg verbrijzeld. Maar kent u dat, wat hier in David was. Bent u van uw oude gronden afgedreven? Is alles u ontnomen? Is uw hart neergebogen tot aan de voeten van Christus, is het voor Hem ontsloten? Is dit de beslissing van uw hart, om op Hem te blijven wachten? Zou het voor u een blijde boodschap zijn om God tot uw Deel te krijgen en Hem nog eens te loven in uw leven? Kent u dat? Wat buigt u dan terneer? Waarom zwerft u nog langer rond? Treed toe, alles is gereed. Klaagt u over banden? Hier is verlossing. Zijn uw zonden groot? Hier is de menigvuldige Verlossing. Het mag en het moet. Tot Jezus komen is geen overmoed, maar gehoorzaamheid. Die gezegende blik waarmee Hij op een Manasse, Paulus, Petrus, Magdalena, ja, waarmee Hij op de meest goddeloze zag, die blik heeft Hij nog. Laat er onder zovelen toch nog één van u zijn die naar Hem vraagt: Heere, wilt U ook op mij zien?

U, twijfelende zielen, die er gelukkig mee bent, dat u genade in de genoemde werkzaamheden hebt ondervonden, maar tegelijkertijd nog

ongelukkig bent, omdat u niet weet dat u zo gelukkig bent. Let ook hier eens op: verzekering is nodig. U kunt storm en strijd verwachten. Dit is uw anker, uw helm. Beide zijn nuttig en behulpzaam. Het kwam David hier zo te pas dat hij dit kon zeggen: *Mijn God*. Daar kon veel, ja alles op afstuiten. Maar, zult u misschien zeggen, dat was David. Maar waar David het zocht en vond, kunt u het ook krijgen. De God van David leeft nog. Verzekering is ook te verkrijgen, zelfs voor een ziel die in neergebogen staat verkeert.

Daarom overdenk de volgende aanwijzingen die uit de woorden van onze tekst als uit een zuivere fontein opwellen.

Wacht u voor die veel voorkomende maar schadelijke misvatting over verzekering alsof gevoelige genade alleen de grond van de verzekering is; alsof gevoelige verzekering alleen verzekering is. Dat zegt David niet in onze tekst. En Paulus ook niet in 2 Korinthe 5: ‘Wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen’ (vers 7). Vraag naar de reden, zowel van uw twijfel als van uw verzekering. Dat deed David hier en hij bevond zich er wel bij: *Wat buigt gij u neer, o mijn ziel*. De hoop is ook al iets van de verzekering en als deze wel gebruikt en toegepast

wordt, is ze dikwijls de weg om meer te krijgen. Zie het hier bij David. U loopt uzelf ook dikwijls in de weg, zoals het hier bij David was. Zeker is dat zo, als u in het zoeken van verzekering geen onderscheid maakt tussen uw gewone gedrag en de grond van uw hoop. En als u dan bij twijfel over uw staat op dat gedrag ziet om daaraan uw vordering in godzaligheid te toetsen.

Direct tot Christus gaan, dat is de zekere en veilige weg om verzekering te verkrijgen. Door een direct komen laat u er geen twijfel aan bestaan dat het u om Hem te doen is. De deur is open, treed binnen en leef. Daarvoor is altijd vrijheid, en altijd verplichting. In een gelovige is, in zeker opzicht, altijd gewilligheid. Dit deed David: *Wat buigt gij u neer? Hoop op God!* Zie eens terug op uw vorige bevindingen of er niets bij was waardoor u de Heere mag en moet noemen: *De menigvuldige Verlossing van uw aangezicht*. Ontsla u niet van die plicht, onder voorwending van twijfel. Of liever gezegd, beroof uzelf niet van het voorrecht om God te loven. En kan of durft een twijfelende ziel zo niet te danken, laat ze dit dan toch doen, hoe vreemd haar dit ook mag voorkomen. Laat ze dit aanzien, niet alleen als haar voorrecht en plicht, maar ook als medicijn tegen haar ziekte. Zo begreep David het:

Ik zal Hem nog loven.

Ten slotte, als u zich eens min of meer aan uw bezwaren ontworstelt, als u iets krijgt van wat David had toen hij zei: *Mijn God!* (dat krijgt een gelovige meer dan hij zelf dikwijls denkt), vergeet dan niet ook uw twijfels te tellen onder de andere zonden die u voor de Heere te belijden hebt. Vergeet niet daarover verzoening te zoeken.

En u die afgeweken bent, let hier ook eens op. U die ronddooft als in een woestijn van vervreemding. U die onder uw geestelijke verval kwijnt en steeds in geloofsleven en plichten aan de lage kant blijft! U moedeloze en verdrukte, door onweer voortgedrevene en beschroomde in geloofsoefeningen en in gebeden. U die zegt: De Heere heeft mij verlaten! U neergebogene onder de invloed van verdorvenheden, die heen en weer geslingerd wordt door verzoeking en bestrijdingen!

Maar kent u die smartelijke worsteling van uw hart tegen uw benauwdheden? Die veroordeling van uzelf vanwege inwonende zonden? En het verlangen naar een waakzaam en werkzaam leven? Dat klagten achter de Heere Jezus aan of Hij nog eens op u zou willen zien en u vrede schenken en genezing? Of Hij zou mogen zijn de

Verlossing van uw aangezicht en uw God?
Is dat er? Ja, dan zeggen we tot u wat de Heere eens tegen Jozua zei: ‘Sta op, waarom ligt u dus neer op uw aangezicht?’ (Jozua 7:10). ‘Wat buigt gij u dan neer, o mijn ziel!’ Wat is dat dikwijls vruchteloos! Wat wint u daar toch mee? U hebt mogelijk zo al enige dagen, misschien wel weken of zelfs jaren omgedoold. Welk voordeel hebt u hiervan? Hoe schadelijk is dit! God krijgt er de eer niet van. Het rijk van satan lijdt daardoor weinig afbreuk. Daarom, waag het nu eens van een andere kant. Als het met moedeloosheid, die dochter van het ongeloof, te overwinnen was, was u al lang geholpen geweest. Maar nu moet u er eens goed op letten en leren wat David ermee bedoelt als hij op zulke momenten tot zichzelf zegt: *Hoop op God!* Daarom, acht de hoop uw plicht, uw sieraad en sterkte. Het is een helm tegen hoofdwonden. O strijders, werp uw helm niet weg (Hebreeën 10:35). Maar vergeet evenwel niet dat de hoop een gave is van God. Ook de ontdekking daarvan in uw ziel is Zijn gave, een nieuwe gave. Daarom laat alle grond van hoop in uzelf varen. Hoe meer hoop in uzelf, hoe meer verlies van hoop. Op deze wijze moet te willen verzamelen, is uw eigen ziel neerbuigen. Er is een veiliger en zaliger weg: *Christus, aangeboden*

in het evangelie. Er is hulp besteld bij een Held. Zoek dan het geloofsvermogen te leren gebruiken om Hem ook hierin aan te grijpen en vast te houden. Met één woord: HEM, HEM in plaats van alles te stellen. Dit is hopen op God. U zou dan ook meer denken aan de zegeningen en de vele verlossingen die u al hebt ondervonden.

Ten slotte u, bemoedigde zielen, die het voorrecht kent met uw hart dicht bij de Heere te leven. U mag dankbaar zijn, want dit geluk valt slechts weinigen ten deel. Het mag u tot verwondering zijn dat ootmoed en vastigheid uw sterkte en uw sieraad zijn. U die dit kent, ik heb een woord van Jezus tot u: ‘Houd wat gij hebt, opdat niemand uw kroon neme’ (Openbaring 3:11). Nu is het uw tijd om te waken. U bent nog niet in de hemel, en zelfs al was uw hart dikwijls als in de hemel, daar blijft toch nog een hel van verdorvenheden in uw hart. Denk aan David in Psalm 30: ‘Ik zei wel in mijn voorspoed: Ik zal niet wankelen in eeuwigheid. Want, HEERE, Gij had mijn berg door uw goedgunstigheid vastgezet; maar toen Gij U aangezicht verborg, werd ik verschrikt’ (vers 7-8). Nu is het tijd om te werken voor de Heere, is het uw plicht Hem te loven. Hebt u verlossing, ja, menigvuldige verlossing gekregen,

ontferm u dan over zovelen rondom u die nog in banden zijn. In het bijzonder over de gebondenen die zo hopen. Verzamel nu voor uzelf een schat van bevinding, om in een duistere dag (wie weet hoe spoedig die daar zal zijn) te kunnen zeggen: *Hij is, Hij was de Verlossing van mijn aangezicht.* Verzamel toch veel blijken van uw aandeel aan de Heere, om te kunnen zeggen: *Mijn God!* Zoek van wijze zeelieden dit te leren, dat het het allerbeste is de ankertouwen klaar te maken tijdens mooi weer. Nu is het uw tijd om gelovig vooruit te zien naar die tijd, de eeuwigheid. Daar zal geen onrust, geen terneer buigen meer zijn. Daar zullen hoop en geloof, hier het grootste, te klein wezen (1 Korinthe 13:13). Daar zult u Hem loven. Nog meer loven, en op hogere toon. De halleluja's zullen daar zonder zonde en eeuwig zijn. Juist daarom nog meer, omdat Hij het u hier geleerd heeft. Daar zal God Zelf uw verlossing zijn en uw verlossing blijven. Eigen rechtvaardigheid en verdiensten komen niet in de hemel. Maar dat ze daar zijn en blijven, is enkel vrije genade. Hij is daar de Verlossing, daar stemmen zij mee in (Openbaring 5:9, 12-13). Daar zal dan God uw God zijn. En u erfgenamen van God, met nog meer nadruk dan hier (Romeinen 8:17). Wat een erfgoed! Dan zult u

beter en nog helderder begrijpen wat dat betekent:

Mijn God!

Wij sluiten af met Romeinen 15: 'De God nu der hoop vervulle u met alle blijdschap en vrede in het geloven, opdat gij overvloedig moogt zijn in de hoop, door de kracht van de Heilige Geest' (vers 13).

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

Deze antwoordkaart in envelop zenden naar: (voldoende frankeren)

Pieters Media bv
Voorstraat 5
4503 BH GROEDE

Uitgave
STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

REVEREIL-SERIE

Voorzitter
Ds. J. Westerink, Urk

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
“Smytegeltfonds”, Putten

Abonnement: € 12,- per jaar (10 ex.)

**Opgave nieuwe abonnees en
adreswijzigingen aan:**

Pieters Media bv,
Voorstraat 5,
4503 BH GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl
www.reveilserie.nl